

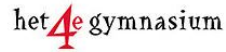
esprit
SCHOLEN

Duurzaamheid bij Esprit Scholen

Marlise Achterbergh

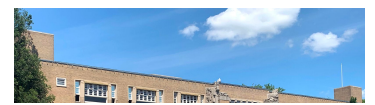
esprit SCHOLEN

esprit | onderwijsmanifest 2023-2027

Focuspoint 4: Duurzaamheid

Geschiedenis duurzaamheid

Jaarverslag 2017
Onderwijsstichting Esprit

Initiatiefvoorstel GMR - Duurzaamheid

Gedreven door GMR duurzaamheidscommissie
Onderschreven door de GMR als geheel
Wissel 10 Mei 2022

esprit

Plan duurzaamheid

Esprit Scholen 2023-2025:
Het duurzaamheidsplan krijgt in ons onderwijs en in onze organisatie

De gemeente streeft naar 201 energieneutrale, gezonde scholen in Amsterdam...

?

Esprit: De eerste duurzame scholengroep in Amsterdam? Aanbevelingen door de GMR

1. Duurzaamheid bij Esprit: waarom?
Meer dan ooit zie de huidige generatie jongeren worden geconfronteerd met het duurzaamheidsprobleem. Dit is schadelijk op meerdere manieren: de klimaatopwarming, welke de basis van de overvloedige levenswijze van de ontwikkelingslanden; de afname gezonde, lokale, natuurlijke voorraden; biodiversiteit, vervuiling van de bodem; zure regen; vervuiling van de lucht. Esprit draagt zorg voor bijna 6000 jonge mensen. Esprit scholen heeft de kans en de verantwoordelijkheid om deze jongeren te laten zien dat het ook anders kan en kan.

Plan duurzaamheid

Esprit Scholen 2023-2025:

Hoe duurzaamheid vorm krijgt in ons onderwijs en in onze organisatie.

Inhoudsopgave

1. Introductie
2. Maatschappelijke context
3. Waar staat Esprit?
4. Waar willen we heen?
5. De komende 1,5 jaar

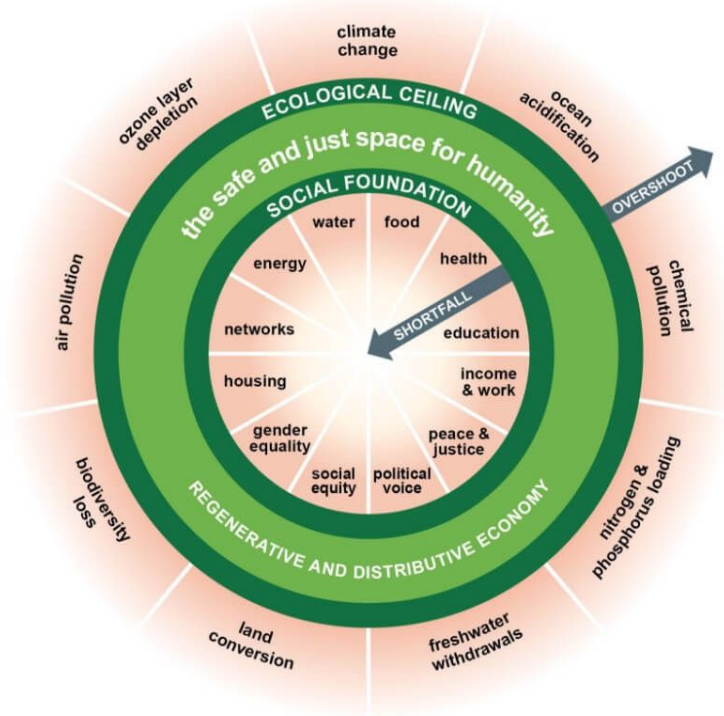

Plan duurzaamheid

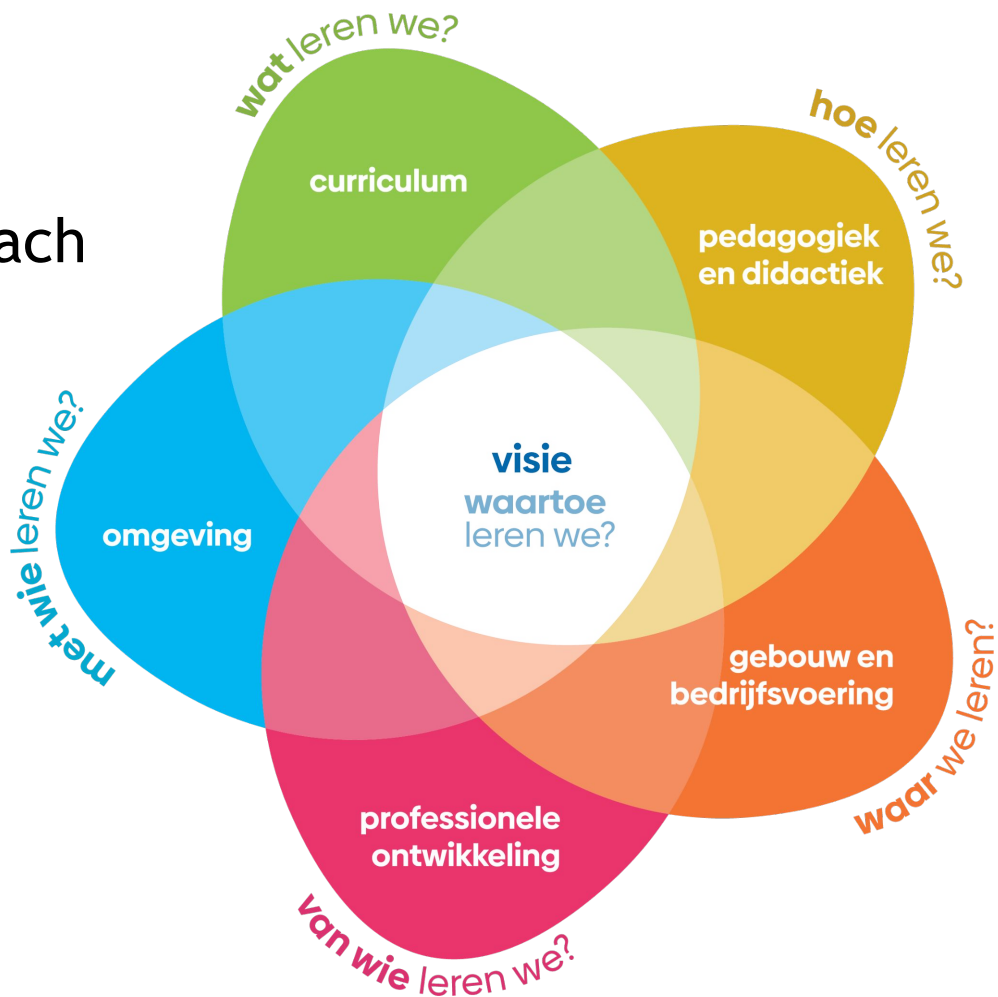
Esprit Scholen 2023-2025:
Hoe duurzaamheid vorm krijgt in ons onderwijs en in onze organisatie.

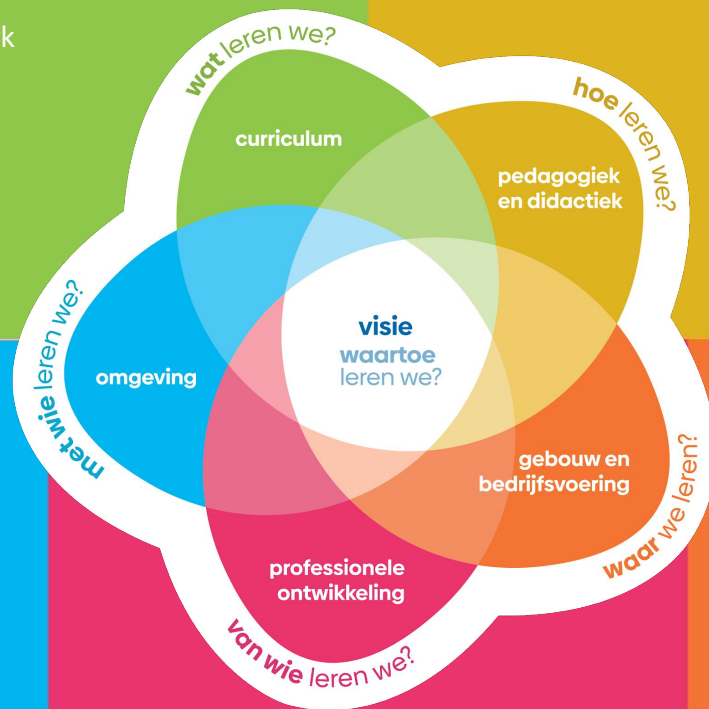
“Voldoen aan de behoeften van het heden zonder het vermogen van toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.”

De Whole School Approach

- Duurzaamheid Docentennetwerk
- Fossielvrij onderwijs

- Stimuleren buitenonderwijs en sociale cohesie met buurt.
- Duurzaam netwerk & contacten voor docenten, schoolleiders, DuCO, FB en CvB.
- Overzicht duurzame subsidies en mogelijkheden voor schoolleiders, docenten, FB.

- Esprit Academy
- li&i dag
- Dag voor leidinggevenden
- Studiedagen
- Outdoor learning specialist

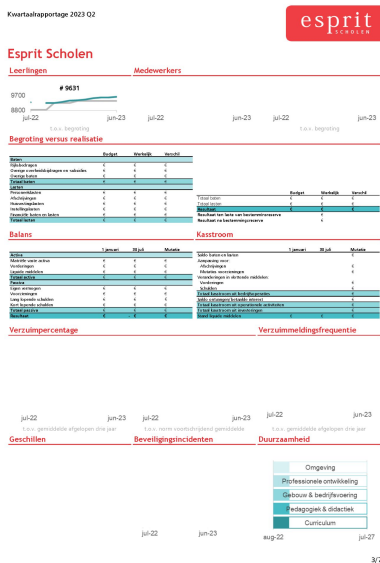
- Duurzaamheid docentennetwerk
- Stimuleren van duurzame initiatieven
- Green-teams van leerlingen
- Eco-schools, etc.
- Buiten leren/ natuurinclusief onderwijs

- Circulair, natuurinclusief, energieneutraal onderhouden/bouwen/renoveren/inrichten
- CO-2 reductieplan
- Ambitie CO2 neutraal in...
- Duurzaam meerjaren investeringsplan en DMJOP
- Datamanagement voor energiebesparing
- Duurzaam inkoopbeleid
- Project E-bikes
- Duurzame inzetbaarheid

Rapportage

Duurzaamheid in de begroting en meerjarenbegroting van alle scholen.

Duurzaamheid 4x per jaar in rapportage aan Raad van Toezicht.

jun-23 jun-22 jun-23

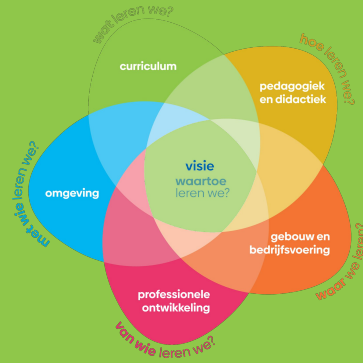
delde t.o.v. gemiddelde afgelopen drie jaar

Duurzaamheid

aug-22 jul-27

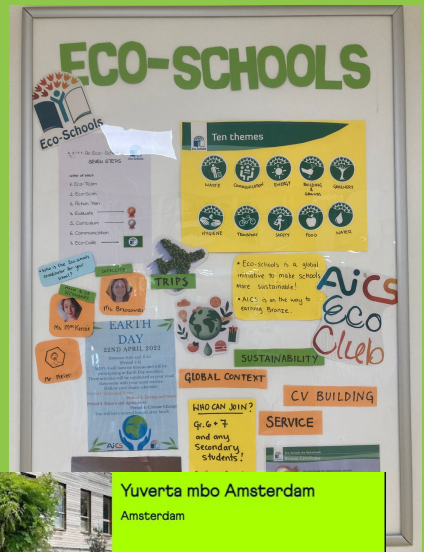

Curriculum

Groene Strijders

Lieve Margin,

Ik vind het milieu super belangrijk. Bijvoorbeeld:
Als ik van hockey terug kom.

Yuverta mbo Amsterdam
Amsterdam

Niveau 4 bol →

Small acts when multiplied by millions of People can transform the world

Reduce Reuse Recycle

Voorbeelden

- Sustainability as vak op Berlage Lyceum
- TASC hele curriculum is gebouwd op technische vaardigheden die nodig zijn voor de energietransitie. Leerlingen werken met vragen van echte opdrachtgevers
- Eco-teams AICS, DENISE, MSL, klimaatclub 4e Gymnasium.
- MDT project Spring High met buurtmoestuinen en een green team
- Schooltuinen
- Buitenonderwijs

Duurzaamheid Docentennetwerk

Voor alle Esprit-docenten

Het netwerk

- ✓ Verbinding met andere Esprit-docenten die hier iets mee doen of willen.
- ✓ Een platform om jouw expertise en ideeën te delen.
- ✓ Inspiratie en tips.
- ✓ Invloed op de duurzame koers van Esprit.

Stuur een mail
en sluit je aan.

curriculum

pedagogie
en didactiek

visie
waartoe
leren we?

gebouw en
bedrijfsvoering

esprit
SCHOLEN

Marlise Achterbergh
duurzaamheidscoördinator
m.achterbergh@cb.espritscholen.nl

ESPRIT INNOVATION PROJECT

Outdoor Learning Primary Schools

"The sky's the limit if you have a roof over your head." - Soji Harok

2 years to get a foothold **Outdoor Learning with Aurélia Chevreur-Gaud**

- Outdoor Learning Specialist at AICS
- Duurzame Docent 2022

1 Introductory meeting

Introducing Outdoor Learning and its benefits for Environmental Education

1 Visite + workshop

Sharing a scan of your school's potential for outdoor learning

Sharing relevant outdoor teaching aids and goals

- Outdoor Learning Resource Centre
- Adjustments to fit the needs
- Connections with other Esprit Outdoor Teachers

- Scan of the school's surroundings
- Scan of the curriculum
- Scan of the school's conditions

Duurzame Docentverkiezing

DUURZAAMHEIDSFONDS

VOORBEELDEN TER INSPIRATIE

Gebruik vooral je eigen creativiteit en ideeën! Hieronder zijn een aantal voorbeelden:

- Met een groep collega's wil je een schoolkamp omvormen tot een projectweek in de natuur.
- Je wil een sociaal en verbindend buurtproject opzetten.
- Je vaksectie wil een training op het gebied van toekomstdenken, systeendenken, ethiek, etc.

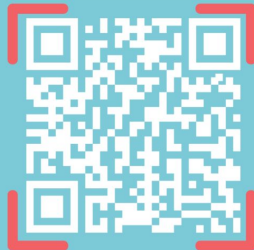
WAT IS HET DUURZAAMHEIDSFONDS?

Er is 100.000 euro gereserveerd voor de beste initiatieven om de Esprit scholen nog socialer en groener te maken. In april worden de beste plannen uitgekozen door het college van bestuur.

KUNNEN DOCENTEN MEEDOEN?

Jazeker! Via de QR-code kom je bij het aanvraagformulier dat je tot eind maart via je directeur kunt indienen. Zorg dat je goed met je directeur overlegt.

SCAN ME

DUURZAAMHEIDSFONDS

VOORBEELDEN TER INSPIRATIE

Gebruik vooral je eigen creativiteit en ideeën! Hieronder zijn een aantal voorbeelden:

- Samen met een groep ouders en je juf willen jullie het schoolplein groener maken.
- Om meer bewustzijn te creëren over een duurzaam onderwerp wil je een lied maken en dat met je klas opnemen.
- Jullie willen een buurt-team, een GSA-netwerk of een eco-club opzetten op school en daarvoor een training volgen.

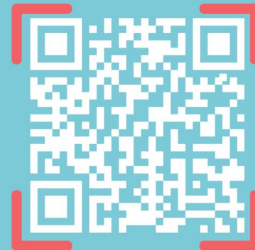
WAT IS HET DUURZAAMHEIDSFONDS?

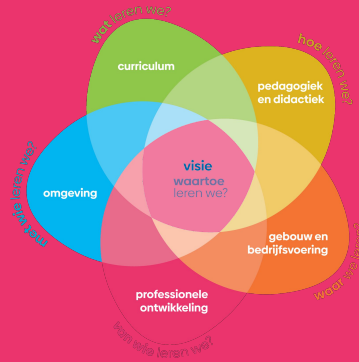
Om de Esprit scholen nog groener en socialer te maken is er geld beschikbaar. In april worden de beste plannen uitgekozen door het college van bestuur.

KAN IK MEEDOEN?

Jazeker! Via de directeur van je school kun je als leerling tot eind maart je plan indienen. Via de QR-code kom je bij het aanvraagformulier. Vraag hulp als het moeilijk is.

SCAN ME

Professionele Ontwikkeling

3 Workshops

Workshop Klimaatgesprekken (In Dutch and English)

Op locatie

Ga samen op een positieve en praktische manier aan de slag om je voetafdruk te verkleinen en je handafdruk te vergroten.

Enough for all Forever: Educating for a Sustain...

Op locatie

This workshop explores how we define sustainability and what it means for a school to be committed to sustainability.

Workshop Onderwijs voor Duurzaamheid (In Dutch)

Op locatie

Wil jij onderzoeken hoe we duurzaamheid in onze eigen onderwijs praktijk kunnen vormgeven?

Workshop onderwijs voor duurzaamheid

- Kennis van educatieve, pedagogische en didactische benaderingen voor duurzaamheid
- Het thema van de workshop toepassen in je eigen onderwijssituatie

Enough for all forever

- Develop an understanding of educational approaches to sustainability.
- Develop specific pedagogical knowledge and approaches to extend learning in the field of sustainability.
- Create an action plan to increase school-wide approaches to sustainability.

Klimaatgesprekken

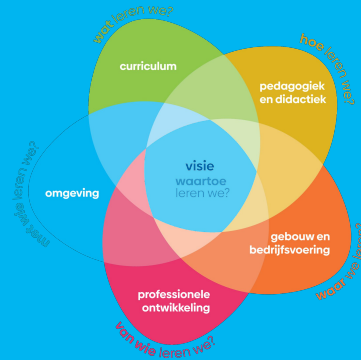
- Van weten naar doen.
- kijk je welke keuzes bij jou passen en echt verschil maken.
- Voetafdruk en handafdruk.
- Hoop, humor, handelingsperspectief

KlimaatGesprekken

Samen klimaatvriendelijke keuzes vanzelfsprekend maken

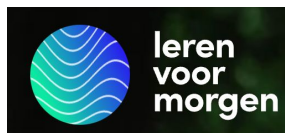

Omgeving

Nationaal & invloedrijk

slo / een doordacht curriculum
dat doen we *samen*

Scholengroepen

DE
ONDERWIJS
SPECIALISTEN

Libréon

Yuverta

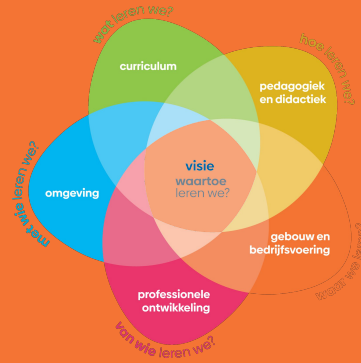
Netwerk

Onderzoek & Hoger onderwijs

Aanjagers

Gebouw en bedrijfsvoering

Duurzaam onderhouden, renoveren & bouwen

- Circulair
- Natuurinclusief
- Energieneutraal

Circulair

Natuurinclusief

Energie neutraal

Project zonnepanelen

- Op 6 scholen liggen al zonnepanelen
- op 7 scholen wordt gekeken naar de mogelijkheden om zonnepanelen te plaatsen.

We starten de revolutie:

**Zonnepanelen op alle
lege schooldaken!**

Nog 5.914 geschikte schooldaken te gaan

Van het gas af

- 6 scholen en 7 locaties zijn aangesloten op stadswarmte, waarvan 2 locaties ook met koudelevering.

esprit
SCHOLEN

CO₂-reductieplan

Onderdeel van het Plan Duurzaamheid

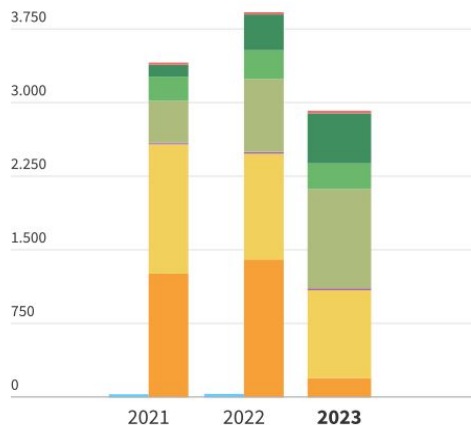

MT-versie 7 oktober 2023

CO₂-grafiek

Totaalbarometer

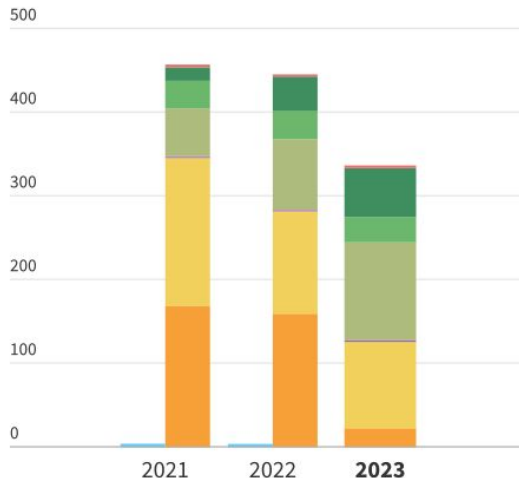
Ton CO₂

- Elektriciteit
- Brandstof & warmte
- Water & afvalwater
- Emissies
- Bezoekersverkeer
- Woon-werkverkeer
- Zakelijk verkeer
- Personenvervoer
- Papier (& Grondstoffen)
- CO₂-compensatie

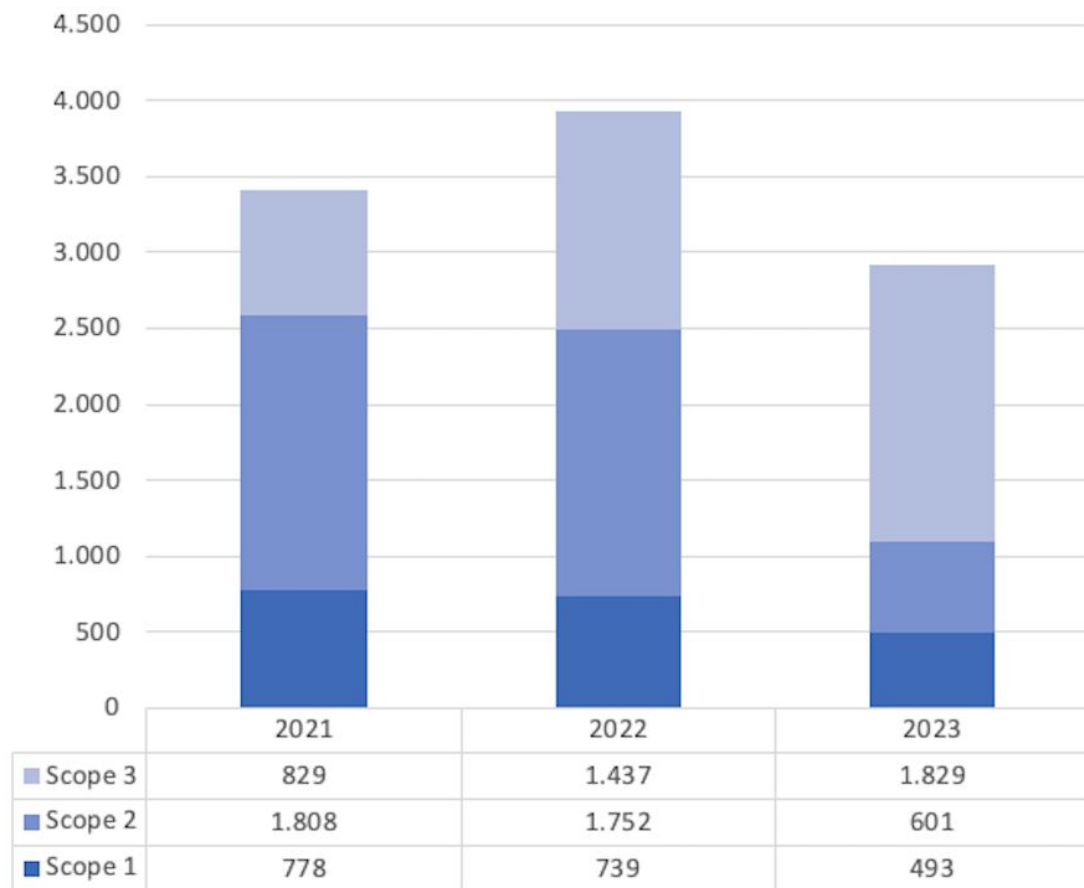
Totaalbarometer

kg CO₂ / leerlingen + leerlingen en studenten

- Elektriciteit
- Brandstof & warmte
- Water & afvalwater
- Emissies
- Bezoekersverkeer
- Woon-werkverkeer
- Zakelijk verkeer
- Personenvervoer
- Papier (& Grondstoffen)
- CO₂-compensatie

Totaalbarometer Ton CO₂

Verbruik

dag week maand jaar periode reset

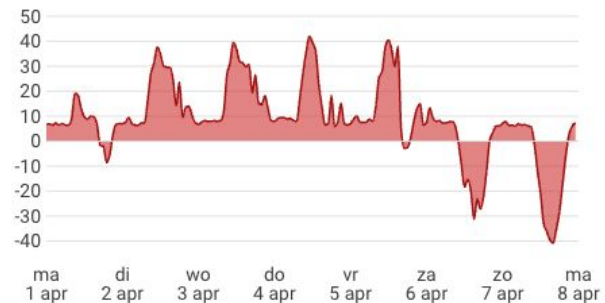

Vorige week

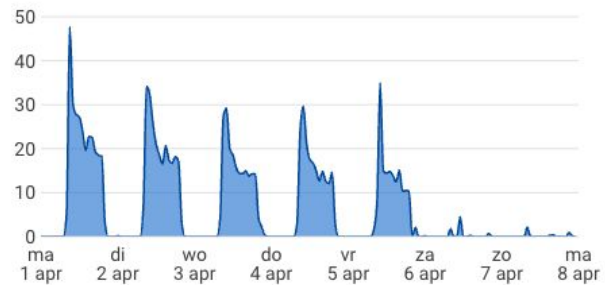

Verbruik selectie: ● 1485 kWh ● 1114 m³

● Stroom kWh per uur

● Gas m³ per uur

★ Openstaande acties (22)

Totale investering: € 115.800 Totale besparing: € 28.007 per jr. Totale TVT: 4,1 jr

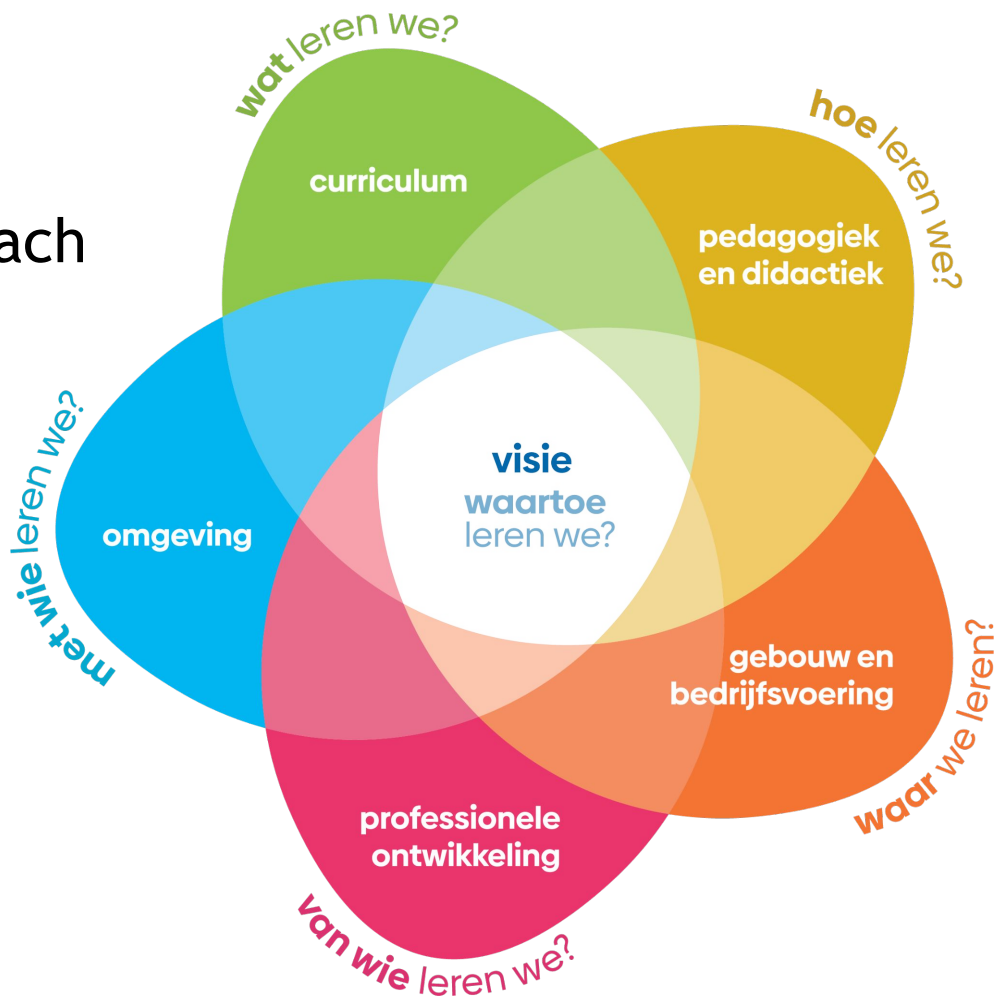
ACTIE	UITVOERDATUM ↑	INVESTERING	BESPARING	TVT
☒ ☒ <u>Stel de thermostaten opnieuw in</u>	1 apr 2024 	€ 200	€ 5703	0
☒ ☒ <u>Stel jaarlijks een vakantieprogramma in voor de...</u>	8 apr 2024 	€ 200	€ 1300	0,2
☒ ☒ <u>Controleer het gasverbruik in de zomer</u>	1 jul 2024 	€ 0	€ 420	0
☒ ☒ <u>Stel een energieverantwoordelijke aan</u>		€ 0	€ 0	0
☒ ☒ ERK MTR <u>Isoleer leidingen en appendages in de CV rui...</u>		€ 1000	€ 829	1,2
☒ ☒ <u>Isoleer leidingen in de opslag boven gang</u>		€ 300	€ 570	0,5
☒ ☒ <u>Verlaag de verwarming in weinig gebruikte ruim...</u>		€ 0	€ 1350	0

Esprit Bikepool

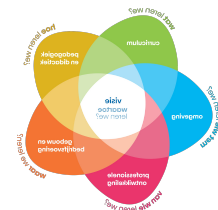
esprit
SCHOLEN

De Whole School Approach

Kies een van de vijf bloembladen. Schrijf op wat er al gebeurt en welke kansen er liggen er om dit uit te breiden. Welke rol kun jij hier vanuit jouw positie in spelen?

M.achterbergh@cb.espritscholen.nl

- Welke rol speelt duurzaamheid nu in het curriculum van je school en welke rol wil je dat het de komende vier jaar gaat spelen?
- Welke kennis, vaardigheden, houding en waarden hebben leerlingen volgens de visie van jouw school nodig om de wereld een sociaal en ecologisch duurzame plek te maken? Hoe bouwt jouw school daar aan mee?
- Wat ziet jouw school als actuele, relevante, lokale en mondiale uitdagingen en hoe weerspiegelt het curriculum deze?
- Welke sociale en ecologische uitdagingen zijn relevant voor gemeenschappen van je school? Hoe verbind je je onderwijs daarmee?

- Hoe stimuleert je school participatie en actie op het gebied van duurzaamheid vanuit de leerlingen?
- Heeft je school green-teams, een eco-team of sociaal team?
- Hoe verbinden jullie leren met de natuur? In hoeverre geven jullie leerlingen opties om de natuur te ervaren?
- Zijn er kenmerken van leren voor duurzame ontwikkeling typerend voor je school?

- waardenoriëntatie, kritisch en toekomstgericht denken,
- participatie en samenwerkend leren,
- actie-en handelingsgericht, empowerment,
- aandacht voor complexiteit en samenhang.

- Hoe stimuleert je school buitenonderwijs en natuurgebaseerd onderwijs?
- Hoe stimuleert je school sociale cohesie met de buurt?
- Met welke groepen en organisaties die ook met (sociale of ecologische) duurzaamheid bezig zijn, werk je samen?
- Hoe kunnen leerlingen bijdragen aan de leeromgeving?

- Hoe gaat het thema duurzaamheid terugkomen op studiedagen?
- Stimuleer docenten om zich in te schrijven voor de workshop 'onderwijs voor duurzaamheid' of 'sustainability education' in de Esprit Academy.
- Stimuleer docenten zich aan te sluiten bij het Esprit Duurzaamheid Docentennetwerk.
- Stimuleer docenten om training van Aurelia, de buitenleerexpert, te volgen.

- Hoe ecologisch duurzaam zijn je gebouw en je bedrijfsvoering? En welke ambities heb je voor de komende 4 jaar?
- Wat viel er op in de CO2-nulmeting van je school? En hoe ga je de komende jaren verder met CO2 reductie? (Marlise heeft hier eventueel per school een document voor)
- Welke aanvragen voor het duurzaamheidsfonds zijn vanuit de school ingediend en betekenen die iets voor de komende 4 jaar?
- Hoe zorgt de school voor duurzame inzetbaarheid van de medewerkers?

Transformatief Duurzaamheidsonderwijs

KERNPRINCIPES

- HOLISME
- ECOCENTRISME
- INCLUSIVITEIT & DIVERSITEIT
- REFLEXIVITEIT
- TRANSFORMATIEF LEREN: PERSOONLIJKE EN SOCIALE TRANSFORMATIE
- PLANETAIRE DUURZAAMHEID & RECHTVAARDIGHEID
- COMPLEXITEIT
- LEREN IN EN MET DE NATUUR & DE GEMEENSCHAP

CURRICULUM

HOLISTISCH
TOEKOMSTGERICHT
ACTUEEL & RELEVANT
INTER- EN TRANSDISCIPLINAIR
INCLUSIEF, DIVERS & FLEXIBEL
ETHISCH & RECHTVAARDIG
DIEPGAAND, COMPLEX & SYSTEMISCH

PEDAGOGIEK & DIDACTIEK

GERICHT OP DE (BUITEN)WERELD
SAMENHANGEND & VERDIEPEND
VERBONDEN MET DE NATUUR
NIEUWSGIERIG & ONDERZOEKEND
ACTIEGERICHT & AUTHENTIEK
GEBALANCEERD, CREATIEF & FLEXIBEL

SCHOOLOMGEVING & -CULTUUR

SAMENWERKINGSGERICHT
PRAKTIJGEMEENSCHAPPEN
DEMOCRATISCH LEIDERSCHAP & PARTICIPATIEVE BESLUITVORMING
VEILIG, GEZOND & ONDERSTEUNEND
DIVERS, GELIJKWAARDIG & INCLUSIEF
INSPRAAK, INITIATIEF, (CO-)LEIDERSCHAP & ACTIE DOOR LEERLINGEN
SAMEN VORMGEVEN AAN WERKOMGEVING & WERKKLIJMAAT
FLEXIBELE & ALTERNATIEVE LEEROMGEVING
ECOLOGISCH DUURZAAM BEHEER VAN DE FYSIEKE OMGEVING & ORGANISATIE
AANDACHT VOOR DOORLOPENDE PROFESSIONELE ONTWIKKELING

PLANETAIR BURGERSCHAP

DE WIL & CAPACITEIT OM TRANSFORMATIEF TE HANDELEN OP EEN GEÏNFORMEERDE, VERANTWOORDELIJKE, ETHISCHE & ECOLOGISCH VERSTANDIGE MANIER
EMPATHIE, SOLIDARITEIT & ZORGETHIEK VOOR (AL HET LEVEN OP) DE PIANEET
REFLEXIEF, KRITISCH & CREATIEF DENKEN
SYSTEMISCH DENKEN, COMPLEXE PROBLEEMOPLOSSINGEN, DENKEN OVER DE TOEKOMST
ECO-GELETTERDEID
ACTIEVE HOOP & VEERKRACHT
EEN LEVEN LANG LEREN